

PROGRAMLI TEFTİŞLERE İLİŞKİN BİLGİLER

Programlı teftişler, “risk esaslı”, “işkolü/sektör esaslı” veya “alan esaslı” olarak planlanmakta, teftişlerde “en riskli işletmeler, çalışma şartları ve sektörler” üzerinde odaklanılmakta, teftiş sırasında ise işyerlerindeki öncelikli riskler ve öncelikli hedef gruplar üzerinde durulmaktadır.

Programlı teftişler belirli bir ön hazırlık, planlama, izleme ve değerlendirme içerisinde yürürlüğe konularak denetimlerin kapsamı ve hedefleri doğrultusunda sosyal tarafların sürece dâhil edilmesi, eğitim, bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmesi nedeniyle önleme amacına hizmet eden teftiş faaliyetleri niteliğindedir.

Temel yaklaşım; ahenk içerisinde düzenlenmiş, güvenlik kültürü üzerine oturtulmuş bir çalışma hayatının ekonomik ve sosyal yaşama katkı sağlayacağından hareketle, sosyal tarafların bilinçlendirilmesi ve çalışma hayatının sorunları üzerine farkındalık arttıracak faaliyetlere ağırlık verilmesidir. Söz konusu temel yaklaşım ve öncelikler çerçevesinde rehberlik ve yol göstericiliği esas alan önleyici nitelikteki riskli alan ve sektörlerle yönelik programlandırılmış teftişler belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için en önemli araç olarak kullanılmaktadır.

A-) İŞİN YÜRÜTÜMÜ YÖNÜNDEN

a) İzinsiz Aracılık ve Yetkisiz Geçici İş İlişkisi ile İşçi Temini Sağlayan İşyerlerine Yönelik Programlı Teftişi:

Başkanlığımızca daha önce yürütülen Özel İstihdam Büroları Programlı Teftişlerinin genel değerlendirmesi ve Başkanlığımıza intikal eden şikâyet/ihbar başvurularından, bazı işverenliklerin izinsiz aracılık ve yetkisiz geçici iş ilişkisi kurmak yoluyla işgücü temini sağlamaya başladığı, özellikle “esnek işgücü temini”, “danışmanlık”, “bordrolama” hizmetleri kapsamında “dönemsel işgücü ve personel hizmetleri” adı altında izinsiz aracılık ve yetkisiz geçici iş ilişkisi ile iş gücü temin edildiği belirlenmiştir.

Bu çerçevede yürütülen Programlı Teftişin konuları, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 7 nci maddesi ile 4904 sayılı Kanun, Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği ile Özel İstihdam Büroları Genelgesi (2016/1) kapsamında;

- a) İzinsiz aracılık,
- b) Yetkisizi geçici iş ilişkisi faaliyeti,

hususları oluşturmaktadır.

Programlı teftiş sonucunda:

- Bu programlı teftiş kapsamında; **184** işyeri denetlenmiş olup, bu teftişler sonucunda **148** adet rapor dzenlenmiştir.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **13.344** kadın, **22.103** erkek işçi olmak üzere toplam **35.447** işçiye ulaşılmıştır.
- Yapılan teftişler sonucunda **112** işyeri hakkında **255.896.142 TL** idari para cezası uygulanması istenilmiştir.
- Ayrıca programlı teftiş kapsamında bu işyerleri tarafından işe yerleştirilen yabancı uyruklu kişilerin 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu kapsamında, işe yerleştirildikleri işverenliklerde, çalışma izinlerinin bulunup bulunmadığı da incelenmiş ve konu ile ilgili gerekli iş ve işlemler yapılmıştır.

B- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN

a) Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında olan işyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan işyerlerinde Yönetmelikte ve ilgili Tebliğlerde yer alan Güvenlik Yönetim Sistemi (GYS)'nin "Değişimin Yönetimi" ve "Performansın İzlenmesi" unsurları ile yangın, patlama ve toksik yayılım konularını kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **95** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde **1.413** kadın, **12.616** erkek olmak üzere toplam **14.029** çalışana ulaşılmıştır.
- **23** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **770.539 TL**'dir.

b) Elektrik Dağıtım Şirketlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Elektrik dağıtım şirketlerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bağlı alt mevzuat kapsamında teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **56** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **649** kadın, **6.439** erkek çalışan olmak üzere toplam **7.088** çalışana ulaşılmıştır.
- **14** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **273.494 TL**'dir.

c) Gemi Yapımı Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Gemi yapım sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, patlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **245** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **1.216** kadın, **16.279** erkek çalışan olmak üzere toplam **17.495** çalışana ulaşılmıştır.
- **83** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **3.480.136 TL**'dir.

c) Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Geri Dönüşüm sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **272** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **1.842** kadın, **7.267** erkek çalışan olmak üzere toplam **9.109** çalışana ulaşılmıştır.
- **40** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **1.371.082 TL**'dir.

d) Gıda Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Gıda sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.831** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **60.454** kadın, **103.212** erkek çalışan olmak üzere toplam **163.677** çalışana ulaşılmıştır.
- **379** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **13.068.433 TL**'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **1** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.

e) Kağıt ve Kâğıt Ürünleri İmalatı Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **529** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **6.067** kadın, **26.862** erkek çalışan olmak üzere toplam **32.930** çalışana ulaşılmıştır.
- **99** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **3.453.711 TL**'dir.

f) Kimyasal Madde Bulunduran İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yürütülecek Programlı Teftiş

Belirlenen Teftiş Konuları

Kimyasal madde bulunduran işyerlerinde, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.810** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde **22.495** kadın, **80.949** erkek ve **2** genç çalışan olmak üzere toplam **103.448** çalışana ulaşılmıştır.
- **530** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **17.605.005 TL**'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **8** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.

g) Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği hükümleri, Sağlık Raporları ve İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerini kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.175** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde **5.848** kadın, **85.095** erkek ve **2** genç çalışan olmak üzere toplam **90.945** çalışana ulaşılmıştır.
- **307** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **23.659.866 TL**'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **30** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.

ğ) Metal Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Metal sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **4.302** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **37.657** kadın, **212.881** erkek, **16** genç ve **2** çocuk çalışan olmak üzere toplam **250.556** çalışana ulaşılmıştır.
- **819** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **20.288.440 TL**'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **1** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.

h) Mobilya ve Ağaç Ürünleri Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Mobilya ve ağaç ürünleri sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.685** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde; **13.633** kadın, **70.709** erkek ve **16** genç çalışan olmak üzere toplam **84.358** çalışana ulaşılmıştır.
- **374** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **7.540.258 TL** 'dir.

i) Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Belirlenen Teftiş Konuları

Tekstil sektöründe iş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik, yangın, parlama ve patlama ile ilgili riskleri kapsayacak şekilde teftişler yürütülmüştür.

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.381** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde **52.298** kadın, **59.853** erkek ve **151** genç çalışan olmak üzere toplam **112.302** çalışana ulaşılmıştır.
- **344** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **7.307.636 TL** 'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **2** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.

i) Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Yapı işlerindeki iş sağlığı ve güvenliği şartlarının daha iyi hale getirilmesine, yapı işyerlerinde yürütülecek çalışmalarda çalışanlar için daha güvenli çalışma ortamlarının oluşturulmasına ve işyerlerinin mevzuata uyumunun sağlanmasına katkı sağlamak amacıyla inşaat faaliyetlerinin yoğun olarak yürütüldüğü illerde bulunan yapı işyerlerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat hakkında rehberlik faaliyetleri kapsamında bilgilendirme yapılarak belirlenen esaslar çerçevesinde çalışanların sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için alınması gerekli tedbirler belirlenmiştir.

Belirlenen Teftiş Konuları

Yapı işyerlerinde aşağıda belirtilen konulara göre teftişler yapılmıştır;

- Yüksekte alışma
- İş Ekipmanları
- Yangın, Parlama ve Patlama
- Elektrikle Temas
- Düşen Cisimler
- Barınma ve Dinlenme Yerleri
- Kazı alışmaları

- Bu programlı teftiş kapsamında 2022 yılında **1.739** işyerinin teftişi tamamlanmıştır.
- Söz konusu işyerlerinde **1.576** kadın, **37.259** erkek ve **1** ocuk çalışan olmak üzere toplam **38.836** alışana ulaşılmıştır.
- **706** işveren hakkında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **18.540.418 TL** 'dir.
- Çalışanlar için hayati tehlike oluşturan husus tespit edilmesinden dolayı **52** işyerinde işin durdurulması yönünde karar alınmıştır.